

EDUSKUNNAN VASTAUS 8/2001 vp

Hallituksen esitys tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja laiksi kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja laiksi kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi (HE 1/2001 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 2/2001 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt Strasbourgissa 18 päivänä joulukuuta 1997 tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuksen lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Strasbourgissa 18 päivänä joulukuuta 1997 tuomittujen siirtämisestä tehdyn yleissopimuk-

sen lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Laki

kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa 16 päivänä tammikuuta 1987 annetun lain (21/1987) 3 §:n 2 momentti, 12 §, 19 §:n 2 momentti ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti ja 19 §:n 2 momentti laissa 9/1994, sekä

lisätään lakiin uusi 5 a—5 d §, 21 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 9/1994, uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 23 a, 23 b ja 24 a § seuraavasti:

3 §

Vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus voidaan 1 momentin mukaisesti panna täytäntöön Suomessa, jos tuomittu on Suomen kansalainen tai hänellä on kotipaikkansa täällä ja tuomittu on suostunut siihen. Vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus voidaan kuitenkin panna täytäntöön Suomessa ilman tuomitun suostumusta, jos:

1) tuomittu Suomeen pakenemalla tai muuten Suomessa karttaa seuraamuksen täytäntöönpanoa tai täytäntöönpanon jatkamista; tai

2) seuraamukseen tai siitä johtuvaan lainvoimaiseen hallinnolliseen päätökseen sisältyy määräys karkottamisesta tai muusta toimenpiteestä, jonka seurauksena tuomitun ei vankilasta vapautumisensa jälkeen sallita jäävän sen valtion alueelle, jossa seuraamus on määrätty.

5 a §

Täytäntöönpanon varmistamiseksi pidättämiseen oikeutettu virkamies voi 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa ottaa tuomitun säilöön, jos valtio, jossa seuraamus on

määrätty, sitä pyytää. Mainitun pyynnön voi vieraan valtion viranomainen tehdä suoraan pidättämiseen oikeutetulle virkamiehelle. Säilöön ottamisesta on viipymättä ilmoitettava sen paikkakunnan käräjäoikeudelle, jossa säilössä pitäminen tapahtuu, sekä asianomaiselle syyttäjälle ja oikeusministeriölle.

5 b §

Saatuaan ilmoituksen säilöön ottamisesta käräjäoikeuden on kiireellisesti otettava asia käsiteltäväkseen siinä järjestyksessä kuin vangitsemisvaatimuksen käsittelystä säädetään ja päätettävä, onko toimenpide pysytettävä voimassa. Päätöksestään käräjäoikeuden on heti ilmoitettava oikeusministeriölle.

Säilöön ottamisesta ja säilössä pitämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä vangitsemisesta ja tutkintavankeudesta pakkokeinolaissa ja tutkintavankeudesta annetussa laissa (615/1974) säädetään.

5 c §

Jos oikeusministeriö katsoo, että seuraamuksen täytäntöönpanolle on olemassa este, sen on

määrättävä säilöön otettu heti päästettäväksi vapaaksi. Säilöön otettu on myös päästettävä vapaaksi, jollei oikeusministeriö ole vastaanottanut täytäntöönpanoa koskevaa pyyntöä ja siihen liitettäviä asiakirjoja 40 päivän kuluessa säilöön ottamisesta. Säilöön otettu on päästettävä vapaaksi viimeistään silloin, kun vapaudenmenetyksen yhteenlaskettu aika Suomessa ja valtiossa, jossa seuraamus on määrätty, vastaa aikaa, jonka tuomittu olisi ollut vapautensa menettäneenä, jos seuraamus olisi pantu täytäntöön asianomaisessa vieraassa valtiossa.

Vapaudenmenetystä vastaava aika on vähennettävä täytäntöönpanovasta seuraamuksesta rikoslain (39/1889) 3 luvun 11 §:n mukaisesti.

5 d §

Tuomittu voidaan säilöön ottamisen sijasta määrätä matkustuskieltoon. Matkustuskiellosta on soveltuvien osin voimassa, mitä siitä säädetään pakkokeinolaissa ja mitä säilöön ottamisesta säädetään tässä laissa.

12 §

Tuomioistuimen on määrättävä asianajaja edustamaan tai avustamaan tuomittua seuraamuksen muuntamista koskevassa oikeudenkäynnissä, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Avustajaksi on määrättävä tuomitun nimeämä asianajaja tai jos tuomittu ei nimeä asianajajaa, muu tehtävään sopiva asianajaja.

Oikeusministeriö suorittaa valtion varoista laskun perusteella asianajajalle tästä tehtävästä kohtuullisen korvauksen.

19 §

Suomessa tuomittu vankeusrangaistus voidaan 1 momentin mukaisesti jättää täytäntöönpantavaksi vieraassa valtiossa, jos tuomittu on asianomaisen vieraan valtion kansalainen tai hänellä on kotipaikkansa siinä valtiossa ja tuomittu on suostunut siihen. Muulle kuin Suomen kansalaiselle Suomessa tuomittu vankeusrangaistus voidaan kuitenkin jättää täytäntöönpantavaksi

asianomaisessa vieraassa valtiossa ilman tuomitun suostumusta, jos:

1) tuomittu vieraaseen valtioon pakenemalla tai muuten siellä karttaa vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa tai täytäntöönpanon jatkamista; tai

2) tuomittu edellä tarkoitetun vankeusrangaistuksen tai siihen johtaneen rikoksen johdosta lainvoimaisella päätöksellä on määrätty käännytettäväksi tai karkotettavaksi Suomesta.

21 §

Oikeusministeriön on asetettava 19 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun siirtämisen ehdoksi se, ettei tuomittua saa asianomaisessa vieraassa valtiossa asettaa ilman oikeusministeriön lupaa syytteeseen tai rangaista muusta ennen siirtämistä tehdystä rikoksesta kuin siitä, josta seuraamus on hänelle Suomessa määrätty, paitsi siinä tapauksessa, ettei tuomittu ole poistunut asianomaisesta vieraasta valtiosta 45 päivän kuluessa sen jälkeen, kun estettä siihen ei enää ollut tai hän on sinne palannut sieltä poistuttuaan.

23 a §

Tuomitun kuulemisesta on voimassa, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) säädetään.

23 b §

Tuomitulle on määrättävä asianajaja avustajaksi 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 19 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun asian käsittelyssä, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Avustajaksi on määrättävä tuomitun nimeämä asianajaja tai jos tuomittu ei nimeä asianajajaa, muu tehtävään sopiva asianajaja. Säilöön ottamista, matkustuskiellon määräämistä tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyssä avustajan määrää tuomioistuin ja muussa tapauksessa oikeusministeriö.

Oikeusministeriö suorittaa valtion varoista laskun perusteella asianajajalle tästä tehtävästä kohtuullisen korvauksen.

24 §

Oikeusministeriön 3 §:n 2 momentin 1 kohdan, 12 §:n 2 momentin, 19 §:n 2 momentin 2 kohdan ja 23 b §:n 2 momentin nojalla antamasta päätöksestä saa valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Helsingin hallinto-oikeudelta saa hakea valittamalla muutosta myös 23 b §:n 1 momentissa tarkoitettuun oikeusministeriön päätökseen, jolla oikeudenkäyntiavustajan määrääminen on evätty. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Muuhun oikeusministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

24 a §

Viranomaisen, joka ulkomaalaislain (378/1991) nojalla tekee käännättämis- tai karkottamispäätöksen, jonka yhtenä perusteena on henkilölle tuomittu ehdoton vankeusrangaistus, on toimitettava oikeusministeriölle jäljennös käännättämis- tai karkottamispäätöksestä.

Oikeusministeriön on toimitettava ulkomalaisvirastolle jäljennös tämän lain 19 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla tekemästään päätöksestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Laki

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa 20 päivänä kesäkuuta 1963 annettuun lakiin (326/1963) uusi 5 a—5 e § seuraavasti:

5 a §

Jos henkilö, jolle Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa on tuomittu vapausrangaistus, Suomeen pakenemalla tai muuten Suomessa karttaa rangaistuksen täytäntöönpanoa tai sen jatkamista, pidättämiseen oikeutettu virkamies voi täytäntöönpanon varmistamiseksi ottaa tuomitun säilöön, jos valtio, jossa seuraamus on määrätty, sitä pyytää. Mainitun pyynnön voi asianomaisen valtion viranomainen tehdä suoraan pidättämiseen oikeutetulle virkamiehelle. Säilöön ottamisesta on viipymättä ilmoitettava sen paikkakunnan käräjäoikeudelle, jossa säilössä pitäminen tapahtuu, sekä asianomaiselle syyttäjälle ja oikeusministeriölle.

5 b §

Saatuaan ilmoituksen säilöön ottamisesta käräjäoikeuden on kiireellisesti otettava asia käsiteltäväkseen siinä järjestyksessä kuin vangitsemisvaatimuksen käsittelystä säädetään ja päätettävä, onko toimenpide pysytettävä voimassa. Päätöksestään käräjäoikeuden on heti ilmoitettava oikeusministeriölle.

Säilöön ottamisesta ja säilössä pitämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä vangitsemisesta ja tutkintavankeudesta pakkokeinolaissa (450/1987) ja tutkintavankeudesta annetussa laissa (615/1974) säädetään.

5 c §

Jos oikeusministeriö katsoo, että seuraamuksen täytäntöönpanolle on olemassa este, sen on määrättävä säilöön otettu heti päästettäväksi vapaaksi. Säilöön otettu on myös päästettävä vapaaksi, jollei oikeusministeriö ole vastaanottanut täytäntöönpanoa koskevaa pyyntöä ja siihen liitettäviä asiakirjoja 40 päivän kuluessa säilöön ottamisesta. Säilöön otettu on päästettävä vapaaksi viimeistään silloin, kun vapaudenmenetyksen yhteenlaskettu aika Suomessa ja valtiossa, jossa seuraamus on määrätty, vastaa aikaa, jonka tuomittu olisi ollut vapautensa menettäneenä siinä tapauksessa, että seuraamuksen täytäntöönpano olisi tapahtunut asianomaisessa vieraassa valtiossa.

Vapaudenmenetystä vastaava aika on vähennettävä täytäntöönpanovasta seuraamuksesta rikoslain (39/1889) 3 luvun 11 §:n mukaisesti.

5 d §

Tuomittu voidaan säilöön ottamisen sijasta määrätä matkustuskieltoon. Matkustuskiellosta on soveltuvin osin voimassa, mitä siitä säädetään pakkokeinolaissa ja mitä säilöön ottamisesta säädetään tässä laissa.

5 e §

Tuomioistuimen on määrättävä asianajaja avustamaan tuomittua säilöön ottamista tai matkustuskiellon määräämistä koskevassa oikeudenkäynnissä, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Avustajaksi on määrättävä tuomitun nimeämä asianajaja tai jos tuomittu ei nimeä asianajajaa, muu tehtävään sopiva asianajaja.

Oikeusministeriö suorittaa valtion varoista laskun perusteella asianajajalle tästä tehtävästä kohtuullisen korvauksen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1970 annettuun lakiin (456/1970) uusi 31 a § seuraavasti:

31 a §

Niissä tapauksissa, joissa henkilö voidaan tämän lain mukaan ottaa säilöön, hänet voidaan säilöön ottamisen sijasta määrätä matkustuskieltoon. Matkustuskiellosta on soveltuvin osin voi-

massa, mitä siitä säädetään pakkokeinolaissa (450/1987) ja mitä säilöön ottamisesta säädetään tässä laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Laki

rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden pohjoismaiden välillä 3 päivänä kesäkuuta 1960 annettuun lakiin (270/1960) uusi 19 a § seuraavasti:

19 a §

Niissä tapauksissa, joissa henkilö voidaan tämän lain mukaan ottaa säilöön, hänet voidaan säilöön ottamisen sijasta määrätä matkustuskieltoon. Matkustuskiellosta on soveltuvin osin voi-

massa, mitä siitä säädetään pakkokeinolaissa (450/1987) ja mitä säilöön ottamisesta säädetään tässä laissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____.

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2001
